

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 05
Rotel 0510

BESLUT
2010-09-24
Stockholm

Mål/Ärende nr
Ö 3293-10

TIDIGARE AVGÖRANDE

Hedemora tingsrätts dom den 2 juni 1998 i mål B 100/97, se bilaga A

SÖKANDE

STURE Ragnar Bergwall, 500426-7190
Säters sjukhus, avd 36
Box 350
783 27 Säter

Ombud: Advokaterna Thomas Olsson och Martin Cullberg
Box 12706
112 94 Stockholm

MOTPART

Överåklagare Björn Ericson
Riksenheten för polismål, Malmö

SAKEN

Resning

HOVRÄTTENS AVGÖRANDE

Hovrätten avslår Sture Bergwalls begäran om att hovrätten ska hålla muntliga förhör i resningsärendet.

Hovrätten beviljar den sökta resningen och förordnar att målet ska tas upp på nytt av Falu tingsrätt.

Det ankommer på tingsrätten att i samband med målets återupptagande pröva frågan om rättegångskostnader i resningsärendet.

Dok.Id 909769

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 10	08-561 670 00	08-561 672 99	måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 672 90		09:00-15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se		
		www.svea.se		

YRKANDEN M.M.

Hedemora tingsrätt meddelade den 2 juni 1998 dom i mål mellan åklagaren och Sture Bergwall, som då hette Thomas Quick. Sture Bergwall dömdes för mord. Påföljden bestämdes till rättspsykiatrisk vård med särskild utskrivningsprövning. Domen överklagades inte.

Sture Bergwall har nu ansökt om resning för det mord han dömts för. Sture Bergwall har begärt att han själv och ett antal andra personer ska höras muntligen i resningsärendet. Han har också, i händelse av bifall till resningsansökan, yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Åklagaren har förklarat att han inte motsätter sig att resning beviljas.

HOVRÄTTENS SKÄL

Hovrätten anser inte att det är nödvändigt för utredningen i resningsärendet att hålla muntliga förhör. Sture Bergwalls begäran om detta ska därför avslås.

Sture Bergwall har ansökt om resning med stöd av bestämmelsen i 58 kap. 2 § 4 rättegångsbalken. Enligt denna bestämmelse gäller som huvudregel att resning får beviljas till förmån för den tilltalade om någon omständighet eller något bevis, som inte tidigare har förebringats, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade frikänts. Enligt den s.k. tilläggsregeln kan resning också beviljas, om det på grund av vad som åberopas och i övrigt förekommer i målet finns synnerliga skäl att pröva ansvarsfrågan på nytt.

Det aktuella målet rör ett mord som skulle ha ägt rum för mer än 20 år sedan. Den förundersökning som gjordes är omfattande. Tingsrätten har prövat målet efter en muntlig förhandling, där Sture Bergwall erkände och medgav ansvar för det mord han åtalats för. Domen grundas i allt väsentligt på Sture Bergwalls uppgifter.

Det ligger i sakens natur att förutsättningarna är starkt begränsade att i efterhand och inom ramen för en i grunden skriftlig process av det slag som resningsförfarandet

utgör, göra en ny bedömning av trovärdigheten och tillförlitligheten av muntliga utsagor som avgetts under huvudförhandlingen. En utgångspunkt för prövningen i resningsfrågan är också att det i resningsförfarandet inte ska göras någon ny bevisvärdering av det material som domstolen grundat sitt avgörande på. Detta följer av att det i princip krävs nya omständigheter eller nya bevis för att resning såväl enligt huvudregeln som enligt tilläggsregeln ska kunna beviljas.

Indirekt kan dock domstolens bevisvärdering, såsom den återges i domen, ha stor betydelse för bedömningen av resningsfrågan på det sättet att ju mer övertygande den ursprungliga bevisningen framstår, desto mer krävs för att resning ska beviljas. På motsatt sätt gäller att ju svagare den ursprungliga bevisningen framstår, desto mindre av nya omständigheter kan fordras för att resning ska beviljas.

Det som åberopas i resningsärendet kastar inte något tydligt nytt ljus över händelseförloppet. Betydelsen av vad som framkommit torde mera ligga i att det kan påverka värderingen av styrkan i den utredning som låg till grund för den fällande domen. Som nämnts erkände Sture Bergwall gärningen vid huvudförhandlingen. Hans uppgifter synes ha varit helt avgörande för tingsrättens ställningstagande att han skulle dömas för gärningen. Det saknades helt stödbevisning i form av vittnesiakttagelser eller teknisk bevisning som kunde binda honom till brottet. Det hade inte heller genom utredningen i övrigt varit möjligt att fastslå vad som hänt målsäganden.

Av tingsrättens dom framgår att tingsrätten utgick från att Sture Bergwalls erkännande inte var tillräckligt för en fällande dom. Tingsrätten prövade i domen om de uppgifter som Sture Bergwall lämnat, bl.a. genom en jämförelse med vad som kommit fram under polisutredningen och vad som varit känt för allmänheten, kunde tillsammans med erkännandet utgöra tillräcklig bevisning för en fällande dom. Enbart den omständigheten att Sture Bergwall nu återtagit sitt erkännande utgör inte skäl för resning (NJA 1995 s. 187).

Tingsrätten har i domen antecknat att åtskilliga polisförhör hållits med Sture Bergwall och tingsrätten synes ha uppfattat det så att Sture Bergwall först berättat en torftig berättelse som genom många förhör successivt byggts på till en mera fullödiga

berättelse. Åklagaren har efter en analys av förundersökningsmaterialet anfört att han inte anser att detta är en korrekt bild av utredningen utan att det i stället förhåller sig på det sättet att Sture Bergwall lämnat torftiga berättelser som efterhand ändrats och anpassats till utredningsläget utan att för den skull bli fylligare; det är inte fråga om en berättelse som utvecklas utan om en som ständigt ändras. Enligt åklagaren har Sture Bergwall inte på ett tillförlitligt sätt kunnat redogöra för hur han rövade bort målsäganden. Åklagaren menar vidare att Sture Bergwall inte kunnat lämna en sammanhållen och spontan beskrivning av hur målsäganden var klädd vid försvinnandet och inte heller på ett trovärdigt sätt kunnat berätta vad han gjort med kvarlevorna.

I sistnämnda hänseende har tingsrätten fäst avseende bl.a. vid förkolnat material som säkrats vid en platsundersökning. Som berörts ovan fanns ingen objektiv bevisning om vad som hänt målsäganden men enligt ett utlåtande kunde det förkolnade materialet vara benrester från ett barn. Tingsrätten ansåg att vad som framkommit talade med betydande styrka för att rester efter en ung människa påträffats i området och tingsrätten gjorde bedömningen att förekomsten av det nämnda materialet, även om det inte kunde binda Sture Bergwall till målsäganden, ändå i någon mån talade för att Sture Bergwalls berättelse var riktig.

Sedan förundersökningen återupptagits har Statens Kriminaltekniska Laboratorium (SKL) fått i uppdrag att på nytt undersöka de aktuella fynden. SKL:s slutsats, som redovisas i ett utlåtande den 31 mars 2010, är att materialen inte utgörs av ben. Åklagaren har gjort bedömningen att det inte i dag går att göra gällande att det är fråga om rester efter en människa som påträffats.

Vid tiden för den påtalade gärningen drev Sture Bergwall en kiosk tillsammans med Birgitta Axelsson. Enligt en kassadagbok har Sture Bergwall fört in dagskassor från kiosken från den 1 juli t.o.m. den 4 juli 1988 men av misstag på samma upplägg som för juni månad, något som Birgitta Axelsson uppmärksammat och fört över siffrorna till ett nytt upplägg för juli månad. Åklagaren har anfört att intrycket av bokföringen är att Sture Bergwall befann sig hemma i Grycksbo och deltog i kioskarbetet vid tiden för

den påstådda gärningen (den 3 juli 1988) och att han följaktligen då inte samtidigt kan ha varit i Norge och mördat målsäganden.

Att dessa förhållanden varit kända i utredningen framgår av en anträffad promemoria som dock inte finns redovisad i förundersökningen. I förundersökningen redovisades i stället en annan promemoria. I den anges med hänvisning till det av Birgitta Axelsson rättade dagboksbladet att Birgitta Axelsson manuellt fört in dagskassan i bokföringen från den 1 juli till den 6 juli. Något formellt förhör hölls inte med Birgitta Axelsson under förundersökningen men polisen synes ha visat upp det aktuella dagboksbladet för henne och hon ska ha uppgett att man inte av kassadagboken med säkerhet kan avgöra vem som arbetat i kiosken en viss dag. Åklagaren har anfört att det hade varit angeläget att försöka utreda alibifrågan i grunden, i vart fall genom ett ingående förhör med Birgitta Axelsson. Enligt åklagaren har tingsrätten inte i tillräcklig grad haft möjlighet att pröva bevisvärdet av ovan nämnda anteckningar, vilka som nämnts kan ge intrycket av att Sture Bergwall befann sig i Grycksbo vid gärningstillfället.

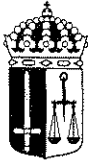
Enligt hovrättens mening är ovan berörda omständigheter sedda i ljuset av det bevisläge som förelåg i målet ägnade att väcka tvivel om Sture Bergwalls skuld till det brott som han dömts för. Med hänsyn också till att Sture Bergwall dömts för ett mycket allvarligt brott får det anses föreligga synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om ansvar för brottet. Resning bör därför beviljas.

Enligt 58 kap 8 § rättegångsbalken ska kostnadsfrågan prövas i samband med målet efter dess återupptagande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast 2010-10-22

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Göran Karlstedt, hovrättsrådet Joakim Zetterstedt och tf. hovrättsassessorn Jennie Dackmar, referent. Enhälligt.

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra detta genom att skriva till Högsta domstolen.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Den ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast

1. om det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. om det finns synnerliga skäl till en prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet skall innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet),
3. den ändring i avgörandet som klaganden yrkar,
4. varför klaganden anser att avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska styrkas med varje bevis.